

LO CAMP DE TARRAGONA

PERIÓDICH CATALANISTA

Any 4.— Núm. 152.— Diumenge 5 de Juliol de 1903

LO QUE VOLÉM

«Volém la llengua catalana ab carácter oficial y que sian catalans tots los que desempenyin cárrechs públichs; volém Corts catalanas, no sols per estatuir nostre dret y lleys civils sino tot quant se refereixi á la organisiació interior de nostra terra; volém que catalans sian los jutges y magistrats y que dintre de Catalunya's fallin en última instancia'ls plets y causas; volém ser àrbitres de nostra administració, fixant ab entera llibertat las contribucions y impostos, y volém, en fi, la facultat de poder contribuir á la formació del exèrcit espanyol per medi de voluntaris ó diners, suprimint en absolut las quintas y llevas en massa y estableint que la reserva regional fosa presti servy tan sols dintre Catalunya.» (Del manifest de la Unió Catalanista de 16 de Mars de 1897).

Interessos locals

Causas de la decadència de Tarragona y únichs medis pràctichs pera contenirla.

Conferència llegida per son autor á l'Associació Catalanista d'aquesta ciutat, lo diumenge dia 28 de juny prop passat.

SENYORS:

Fa pochs días, aquí mateix, un distingit amich, lo notable escriptor en Vicens Moragas, vos havia reunit pera donarvos una conferència quin tema era *Tarragona*. Aquest recort és pera mi fins penós, puig anyoraréu en los moments actuals la facilitat de paraula d'en Moragas, la brillants de las imatges, lo escultural de la frase, fins l'entusiasme aqüell que dedicava a Tarragona un cantic d'amor en que s'hi veyan reunits los somnis del poeta ab los primers records d'una infantesa passada entre nosaltres.

Res d'això puch oferirvós jo. Fins lo tema seri ben diferent. Vos parlava en Moragas un dí en que'nс hi haviam congregat aquí pera celebrar una festa d'aquelles que donan expansió a l'ànima, un dí en que Tarragona se disposava a festejar la vinguda de la més eminent institució musical de nostra patria; y per això, inspirat lo conferenciant en los tendres recorts de sa joventut y ab l'esperança d'un dia d'esbarjo de l'espiritu, entonava un himne a nostra benvolguda ciutat y camp, y vos feya aquella frase felis de que aquí tot és blau, com blavas són las montanyas, com blau és lo mar, com blau és lo cel, com puríssim l'aire que nostres pulmons absorveixen a plaer en aquest clima privilegiat.

Mentre en Moragas nos parlava del blau del cel, tot feia esperar qu'el dia de Pàsqua la Naturalessa s'encaixaria de ferlo quedar malament; per fortuna no sigué així: desaparegueren les senys de pluja, y sigué un dia esplèndit, hermós, blau, com si hagués volgut associarse a la gran festa que nostre poble dedicá a l'Orfeó; mes després, si'l cel ha continuat blau, si aquí ha seguit fruitse de las belleses naturals, si en l'exterior tot es joya y alegria, cal que'nс concentrem en nosaltres mateixos y que ab amarig fem constar que la vida interna de Tarragona no correspon a las belleses naturals, y que en l'ordre econòmic lo blau s'ennuola, s'enfosqueix, se'nс negre y'nс ametisse ab las més pahoroses tenebres, si tots a una, no fem los possibles pera sacudir nostra tradicional inercia, logrant entrar de plè en la vida moderna baix son doble aspecte mercantil y industrial.

Un'altra diferència capdal hi haurá entre questa conversa y la d'en Moragas. Aquell amich dedicà casi tot son treball a la Tarragona artística, jo no vos ne parlaré d'art en las diiferents manifestacions; m'ocuparé d'assumptos econòmics, de la prosa de la vida, d'aquesta vida pèra tots lluitem y lluitém sens treva, puig soch dels que creuen quel contréu de las arts en tots sos ordres y manifestacions sols poden preocuper als pobles una vegada resoltas las necessitats de la vida material, tan prosaicas com se vulga, mes imprecindibles, ja que las expansions de l'ànima, las ditzas del cor, sols poden assaborir-se ab tota sa plenitud, quan lo cervell no està anorreat per preocupacions d'ordre econòmic, per preocupacions miserables, si això vol dirse.

Necessariament, donchs, questa conversació serà poc amena, y molt poc d'aquest defecte en quan soch de parlarvos de quelcom que no està agradable, que ferirà tal vez vostres sentiments de patrio- lach que las veritats deuen dirse, de tarragonins. Perdonem; en-

que's les defectes de rassa deuen senyalar-se, pero que tots busquèm la salvació en l'esmena, y que res perjudicant als pobles com los idealismes, com un mal entés chauvinisme.

Comensant la nostra tasca, lo primer que vos faré remarcar és que Tarragona ocupa desde molt antich lloc ben preferent en l'història de la humanitat. Son nom ha extés son vol per tot arreu; mes precisament a n'aquesta importància històrica sagejada per los monuments de totas las edats fins de las més remotas, que en son si guarda y mostra a l'admiració del literat, del artista, del viatger que ab lo Baldeker a la mà v'ha resseguitos, deu nostra ciutat son pocch de senrotillo mercantil y industrial.

Y és que Tarragona, capsalera sempre de son incomparable camp, com centinella colocat en mitj de aquest immens recolze que forma la costa del Mediterrani desde l'Ebre al Llobregat, fou considerada més com a ciutat militar que altra cosa, y de aquí que en sa història se registrin innombrables invasions y asedis dels que sempre surtia pocch menys que enrunada. Sòrt que sa situació topogràfica està tan admirablement escollida, marcan tan bé aquellas muralles ciclopèas lo recinte d'una ciutat eterna, que si novas revoltas, fets providencials fessin possible que Tarragona desaparegués, una y mil voltas resurgiria d'entre las ruinas y ben prompte nous habitants, si fins los actuals poguessin quedar exterminats, vindran a ovirar desde la cim de aquest turó en que està assentada la ciutat, l'immenositat del Mediterrani, d'aquest mar que en sas aigües sempre blavas, casi sempre plàcididas y tranquil·les, guarda's recorts més dignes dels fets capdals de l'història de Catalunya.

Deixarem enrera, ben enrera, la història de Tarragona, y pera nostre objecte partirem de l'època de l'invasió francesa a principis del segle XIX. De lo que fou lo siti que las tropas franceses posaren a nostra ciutat, dels actes d'heroisme portats a cap per sos pobladors y dels horrors de l'assalt no cal pas que vos ne parli; són fets casi de l'història dels nostres días, y que tots coneixeu prou bé, ja per tradició directa, ja també per haver llegit una o altra de las diferents monografias que referents a aquell luctuós tema s'han publicat.

Mon objecte, al senyalarvos aquest punt de partida pera marcar la decadència de Tarragona, es sols fersos notar que ja a principis del segle passat, las circumstancies allunyaren lo comers y l'industria de nostra ciutat y's portaren principalment a Reus, que com a poble indefens, no fortificat, feia que a la joia del Camp se fruigués una seguretat, una tranquil·litat de que no's disfrutava a Tarragona, baix lo punt de vista dels perills que en cas de guerra ofereix una població fortificada, y que triga encara bastant temps a assolir, puig fins després de la revolució de setembre de 1868, sigué considerada com a plassa forta.

Las vèlles muralles, los enderrocats castells que envoltavan lo recinte de Tarragona, los reductes, los anticuats canóns, reduits avuy a profitar-lo bronze pera enmotllarhi estàtuas d'homes més o menys eminents, tot això que avuy veiem en ruinas, han sigut en son temps los pitjors enemicis, una de las primeiras causes de que aquí no prengueren gran desenvolupament l'industria y'l comers. Aquests foren los enemicis d'abans... los d'avuy aneuulos a buscar per allà a la part baixa de la població, pels carrers del plà del port, per allà dessota las escalas dels Caputxins. Si cerquèu bé, hi trobareu un edifici gran, trist, ennegrit, mal cuidat... d'aquell edifici surten, no canonades com dels antichs forts, sino altra cosa tal vegada pitjor en l'ordre econòmic dels pobles, que a la quieta, sens soroll, van apretant,

apretant, arribant ab sas grapas fins als últims confins de la província, encara que a molts pobles més afotunats, debilitada aquella influència pel caciquisme, y que a nosaltres los tarragonins nos apreta més fort, nos opriemeix més, nos porta fins a l'anoregement, perquè tenim lo monstre insasciable més apropi y'n rebèm per consegüent de més apropi sas horribles embestidas.

Mes, deixemse de divagacions y continuem nostre camí. Del siti y assalt de 1811 ne surti Tarragona molt nasal paraday sols a la gran fermeza y voluntat per part de sos habitants, degué un renaixement suau, calmós, llarg... Cal no obstant remarcar que escampats y morts bon nombre dels antichs habitants, nostra ciutat tingué que reconstituirse ab gran part d'elements exòtics, ab mercaders de tots los punts, que si s'establiren aquí fou degut a la facilitat que peral comers donava son antich port; mes l'influència dels nous pobladors, l'influència constant de l'element oficial aquí tant númerós, d'altra rassa y d'altre modo de ésser casi sempre, afluixá's vinc'es de l'amor patri local y pot ben assegurar-se que Tarragona és una de las poblacions ahont lo culte per lo propi és menys viu, ahont més hi suran los que d'altres regions s'hi aposentan, per poc que's belluguin, per poc que fassin.

Fruit de la poca assimilació de rassas que componen l'oblació de Tarragona n'és lo tipo verament dit tarragoní. Indolent, apàtic, poc afició a l'avens, a l'estudi y al progrès, individualista fins a l'exageració, sols se mou, sols se belluga, sols dóna mostres d'activitat sens mida, quan se tracta, com deya molt bé recentment un estimat amich meu, D. Joan Cañellas, en una conferència donada al «Centre Català», de segar l'herba, quan envejós dels avensos d'altri, de l'home que estudia, pensa, treballa, busca la manera de posarli entrebancs en son camí; puig no sembla sinó que aquí ningú pugui enlairar-se, a ningú li sigui permès prosperar, sens que l'enveja conseqüí'l cor de sos paisans.

J'que diferent fóra Tarragona si no hagués sigut la maleida enveja! Si nostre amor patri local fos més intens, si en los avensos d'un compatrioti hi vegessin un profit indirecte pera tots, quin altra no seria nostra situació! A favor d'aquesta indolença clàssica, de la poca afició a l'estudi y al treball, de l'enveja, de las runcunias, dels personalismes que tot ho enverinan, pocas són las empreses modernes que aquí han prosperat, y d'aquell treball, suau, lènt que feran nostres antepassats, d'aquella reconstitució de Tarragona que sobrevingué a l'acabament de la guerra de l'Independència, sols ne queda avuy la calavera, l'ossamenta: los organismes vitals són morts y necessitarèm temps, mòlt de temps, molta energia pera que resucitin.

L'indiferentisme és nostra característica, l'individualisme, exagerat com aquí tenim, lo pitjor dels defectes. No hi busquéu a Tarragona esperts oberts, parlo en tèsis general, no hi busquéu qui's preocupi del bé del comú per pur altruisme; lo prototipo del tarragoní clàssic lo trobareu en los solitaris passeigs que envolten la ciutat en las assoleyadas tardes d'hivern. Per allà a las tres, donén un tom per darrera'l palau arquebisbal y veuréu una munio de ciutadans que vestits ab modestia, senzills, sens aspiracions, gaire bé sens pena ni glòria, matan lo temps passegant, prenen lo sol, com a l'istiu cap al tart hi anirán a gosar de la fresca al mateix punt. Són petits propietaris, petits rentistes, que no és que disfrutin en aquest món de gran benestar, mes no se'n preocupan, no s'amoian, no viuen per ningú més que per ells; estan casi bé tan tranquils en aquest món, en mitj de sa senzillesa de sos reduts horitzons, de

son pocch amor a quant representi mal de cap, avens, com estarán uns quants anys després, quan descansin d'una vida may cansada, sempre improductiva, en la ciutat de la mort, en lo camp sepulclar que guardaran sas despullas, y que oviran cada dia al peu de l'Oliva, mentres dónan son acostumat passeig.

Aquests tarragonins sens més aspiracions y altres ideals que poder arribar a la fi de sa existència, sostinent una vida que ha sigut sempre mísera, sempre pocch desahogada, mes sempre també descansada, sens fatigas dels còs ni de l'esperit, y's empleats retirats que com aquells tarragonins tenen pocas ilusions y matan lo demà als cafès de la Rambla y las tardes en tranquil·los passeigs, esperant, essent sa sola preocupació lo cap de mes que's hi portarà sa migrada pensió, són los tipos característics de Tarragona; gent que viu sens necessitats, sens grans aspiracions, és enemiga de tot lo que representa progrés, treballar, lluitar y al que per precisió deu ferseli capir, y aquesta deu ésser l'important missió a omplir per la prempsa, que ja may un poble s'engrandeix, ni progressa, ni pot engrandir-se ni progressar, mentrens empleyi temps a l'hivern prenen lo sol pels voltants de la ciutat, y a l'istiu assentat còmodament a las cadiras de la Rambla o drossóta's toldos dels cafès.

Y mentres hem parlat tant de ferrocarrils, ideals y fins químèrics algúns d'ells en lo tressor econòmic, per apatia, per falta de patriotisme, l'únich ferrocarril modernament construit, lo dels directes, deixarem que passés a fregar nostre terme municipal y que portés a altres pobles més afòrtunats los elements de riquesa que de nostra ciutat allunyava, envoluntanos en un cercle de ferro que sols té per finalitat treure moviment a nostre port, importància a Tarragona. Aquest disbarat ja no té casi remey, puig serà una compensació molt problemàtica la que puga oferir l'ellàs de las línies del Nòrt y de Madrid, Saragossa y Alacant a Reus, ellàs que's farà quan Déu y las potents companyías vulguin.

A l'ensèmp que's van presentant y fonentse's somnis de grandesa, los días passan y sols una època verdaderament activa en lo terreno mercantil recorden dels moderns temps de Tarragona. Fou aquesta la compresa en los anys 1875 a 1885, en que extesa la filoxera per França, tan acciù fou lo comers de vi y tan notable lo moviment de nostre port. Jo prego a aquells esperits abatuts, ensopits, que pensan ab petites sempre, que obrin los ulls a la realitat y que comparin la diferencia que hi ha entre una població viva y un poble mort. Aquí mateix hem tingut l'exemple.

Lo trist fou que aquella prosperitat, aquell moviment, aquella febre de negocis, no era duradera, puig obeia a causas circunstancials, no a causas permanentes. Això no's tingue en compte, y en aquella època Tarragona emprengué fort volada, trobant la classe obrera feina a desdir y eixint d'aquell sobtat engrandiment mercantil l'urbanisació de casi tota la Rambla, la construcció de la Plaça de Toros, lo Trànsvia Urbà, los Banys del Miracle, etz., etz.

Passaren las circumstancies condicionals que havien provocat aquell moviment, y tant prompte França tingue repoblades sas vinyas, acabaren los grans negocis ab los vins, y mentrens seguïam cada hú a sa casa, lluitant alsrats y somniant a los projectes de ferrocarrils de queus parlava y que havien de portarnos la felicitat, vejam caure el Banc de Tarragona... quebrar l'Empresa de la Plaça de Toros... desapareixer lo trànsvia després d'una agonia llarga y dolorosa, y compromesos los capitais esmersats en atras empresas...

En quant a manifestacions industrials, ne teniam una bastant poderosa, mes per més dissolt negativa. Me refereixo als tallers de Presidi,

Xarop de hipofosfites CLIMENT

La llegítima marca "SALUD"

Srs. Climent y C.^a—Tortosa.—Molt Srs. meus: Lo Nen X. de tres anys, sofria desde més d'un any d'una escròfula crònica. Cansat d'usar sens cap resultat quantas Emulsions y reconstituyents se preconitzen per aquells cassis, vaig ensenyjar los Hipofosfites Climent, trobant consol lo pacient, ja en lo primer frasco y molt prompte la curació completa.—Dr. Siloniç, Catedràtic de Barcelona.

Srs. Climent y C.^a—Tortosa.—Molt senyors meus: Puch assegurarlos qu'en tots los cassis d'Asplenio presenta als à meva clínica á causa d'afeccions genitales provenientes de la falta de fixesa de las viscera abdominals (Enteròptosis) lo Xarop Climent marca SALUD m'ha donat inmillorables resultats.—Dr. Gibert, Especialista en parts y malalties de la dona.

Exigeixis lo llegítim Xarop Climent SALUD, únic aprobat per la Real Academia de Medicina de Barcelona, puig s'en expén altre del mateix nom.

Ovi

Lecitina

Giol

(Lecitina de rovell d'ou)

Tònic. Reconstituyent

Antineurasténich

La Joya del Centre Establiment de begudas

JOSEPH RIOLA

Tarragona.—22. RAMBLA DE SANT JOAN. 22.—Tarragona

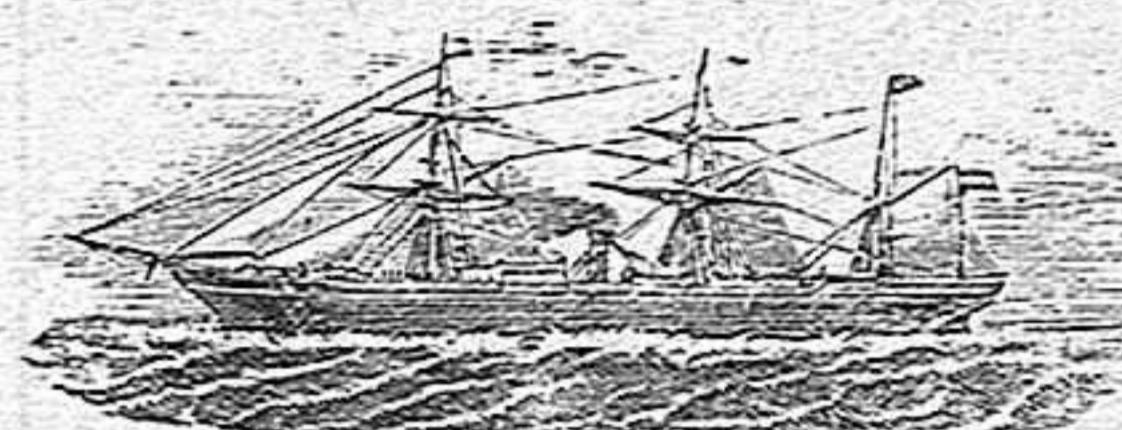
Cervesa fresca Moritz, rebuda diariament de la fàbrica.

Horxatas y xarops fins, nectars y demés begudas del temps.

Dipòsit de gel.—Vins y licors de las més acreditadas marcas á preus econòmics.

SE SERVEIX A DOMICILI

Serveys de la Companyia Trasatlàntica

Unió-36. Tarragona

Horas de classe.—PINTURA.—Classe pera noys: De set á dos quarts de nou del matí.

Classe pera senyoretas:—Dedos quarts de dues á les tres de la tarda.

DIBUIX.—Pera senyoretas: A la mateixa hora de la classe de pintura.

Pera noys: De set á dos quarts de nou del vespre.

Gabinet y Clínica Dental
de
A. PONS ICART

SAN AGUSTI, NUM. 21, PIS SEGON, TARRAGONA

Tractament especial de las malalties de las dents y genivas.

Extracció de dents, caxals y arrels sense dolor.

Especialitat en emplastes, employmeturas y orificacions.

Perfeccionament en la construcció de pessas y dentaduras de totes classes.

MAQUINARIA
agrícola, industrial y vinícola

Complert assortit en ferreteria

MARCELÍ VICENS

APODACA, 27, TARRAGONA

Unich representant en aquesta província de l'important casa de Barcelona, Srs. Ignaci Sanpere y C.^a, constructors d'arades y bògits pera ondas llaurades y demés màquines agrícoles.

Lo Camp de Tarragona
SETMANARI CATALANISTA

6 Redacció y Administració: Méndez Núñez, 6

Tarragona, trimestre..... 1 pesseta
Fora..... 1 »
Extranger..... 2 »
Número d'avuy ..... 10 céts

Anuncis a preus reduits

EMULSIÓ NADAL

Única que conté'l 80 per 100 d'oli pur de fetge de bacallá

Aprobada y recomenada per las Academias de Metges y Apotecaris

LA MELLOR:

LA MÉS AGRADABLE

Aygua naf SERRA

Srs. Climent y C.^a—Tortosa.—Molts senyors meus: Haventse presentat á la meva clínica la Sra. D.ª N. N. afecta de Cloro-anèmia, ab irregularitat en la menstruació, mancada de gana y de fòrsas, vaig prescriurel lo Xarop Climent marca SALUD, y foren assombrosos los resultats, donchs en poch temps cobrà appetit y fòrsas y se li regularisaren las reglas.—Dr. Letamendi.

(Lecitina de rovell d'ou)

Tònic. Reconstituyent

Antineurasténich

La Joya del Centre Establiment de begudas

JOSEPH RIOLA

Tarragona.—22. RAMBLA DE SANT JOAN. 22.—Tarragona

Cervesa fresca Moritz, rebuda diariament de la fàbrica.

Horxatas y xarops fins, nectars y demés begudas del temps.

Dipòsit de gel.—Vins y licors de las més acreditadas marcas á preus econòmics.

SE SERVEIX A DOMICILI

Serveys de la Companyia Trasatlàntica

Línia de Cuba y Méjico.—Lo dia 16 de Juliol sortirà de Bilbao, lo 19 de Santander y el 20 de Coruña, lo vapor Alfonso XII, directament pera Habana y Veracruz. Ademàs y carrega pera Costafirme y Pacífic ab trasbord a Habana al vapor de la Línia de Venezuela-Colombia. Combinacions pera'l litoral de Cuba y Isla de Santo Domingo.

Línia de Nova-York, Cuba y Méjico.—Lo dia 26 de Juliol sortirà de Barcelona, lo 28 de Málaga y el 30 de Cadiz lo vapor León XIII, directament pera Nova-York, Habana y Veracruz. Combinacions pera distints punts dels Estats Units, litoral de Cuba y Isla de Santo Domingo.

Línia de Venezuela-Colombia.—Lo dia 11 de Juliol sortirà de Barcelona, lo 13 de Malaga y el 15 de Cadiz, lo vapor Manuel Calvo, directament pera Las Palmas, Santa Cruz de Tenerife, Santa Cruz de La Palma, Puerto Rico, Habana, Puerto Limón, Colón, Sabanilla, Curacaví, Puerto Cabello y La Guaya, admeten passatge y càrrega pera Veracruz ab trasbord a Habana. Combinacions pera'l ferro-carril de Panamá ab les companyias de navegació del Pacífic, pera qualis portis admes passatge y carrega ab bitllets y coneixements directes. Combinacions pera'l litoral de Cuba y Puerto Rico y pera Santo Domingo y San Pedro de Macoris, ab trasbord a Habana. També carrega pera Maracaibo, Coro, Carupano, Trinitat, Guanta y Cumana ab trasbord a Curaçao.

Línia de Filipinas.—Lo dia 18 de Juliol sortirà de Barcelona, habent fet las escaldes intermitentes, lo vapor Isla de Luzón, directament pera Port-Said, Suez, Colombo, Singapore y Manila, servint per trasbord los portis de la costa Oriental d'Àfrica, de la India, Java, Sumatra, China, Japó y Australia.

Línia de Buenos Aires.—Lo dia 3 Juliol sortirà de Barcelona, el 5 de Málaga y el 7 de Cadiz, lo vapor Reina María Cristina directament pera Santa Cruz de Tenerife, Montevideo y Buenos Aires.

Línia de Canarias.—Lo 17 de Juliol sortirà de Barcelona lo 18 de Valencia, lo 19 d'Alacant y el 22 de Cadiz, lo vapor M. L. Villaverde, directament pera Casablanca, Mazagán, Las Palmas, Santa Cruz de La Palma y Santa Cruz de Tenerife, retornant a Barcelona per Cadiz, Alacant y Valencia.

Línia de Fernando Póo.—Lo dia 25 de Juliol sortirà de Barcelona y el 30 de Cadiz, lo vapor San Francisco, pera Fernando Póo, ab escalas en Casablanca, Mazagán y altres ports de la Costa occidental d'Àfrica y Golf de Guinea.

Línia de Tanger.—Sortidas de Cádiz dilluns, dimecres y divendres. Sortidas de Tanger: dimarts, dijous y dissabtes. Pera més informes dirigir-se á son agent D. Emili Borrás.

Elixir á la Ingluvina GIOL
Es lo millor remey pera la prompte y segura curació de totes las malalties del

VENTRELL

per cròniques que sian, regularisant son funcionament y reforçant los debilitats. De venta en totes las Farmacias y en casa son autor, Passeig de Gracia, 4. Barcelona.

Farmacia Plana

al costat de la antiga
CASA FIGUERAS
REAL, 6.—Tarragona

Provista de medicaments moderns adquisits d'origen.—Completx assortit de medicaments y pèrmanentes.—Especialitat na-

Drogueria Plana

Antiga casa Figueras

Real 6, cantonada Rebollido 20

En aquesta casa trobarà la indústria, la agricultura y las arts, un complert surtit de drogas, sulfat y primeras matèries pera abons ab riquesa garantida y de importació directa.

PREUS LIMITATS VERITAT
Sobre FLORESTILLA de la millor marca
TARRAGONA

Academia Duarte

Carrer de la Palma, 2.—Tarragona

Se donan conferencies de tots los cursos de las Facultats de Dr. i Ciències socials y Filosofia y Lletres, comprendent en aquesta darrera les seccions corresponents a les tres llicenciatures.

Lo curs, com en anys anteriors, comença'l dia 1er d'Octubre, com axis disposa l'art. 3er del Reglament. S'admeten alumnes interns y externs.

L'Academia compta ab suficient nombre de professors titulars pera cada secció.

Pera informes al Director D. Francesc Duarte, advocat, beneficiat de la S. I. Metropolitana.

CERVEZA

de primera qualitat, se serveix á preus reduïts en l'acreditat establetim.

LA BATERIA

Rambla St. Joan, núm. 39

Gran assortit de vins y licors de totes classes, marcas de primera y preus econòmics.

o vendrà l'edifici número 16 del carrer de la Pau y número 15 de la del General Contreras, ab pago al comptat o a plassos. En dit edifici hi ha cupo de bastanta cibuda y dos pous ab aigua abundant reunint dit local condicions pera poderhi instalar qualsevol industria.

Pera tractar dirigir-se al mateix interessat, qui avui en dia l'occupa, o bé al Joseph M. Pagés, Enginier a Reus.

Lo Dr. J. Jordán
DENTISTA

Té l'honor d'offerir á sos nombrosos clients y al públic en general, lo Gabinet Odontològich que ab los millors avosos de la Odontologia moderna ha establert á

Barcelona, Passeig de Gracia, 4, 1er (cantonada al carrer de Caspe, junt als teatres Tivoli y Novetats) y fentlos hi axis mateix avinent que opera tots los dilluns á REUS en sa antiga clínica dental.

Plassa de Prim, núm. 3, primer pis de las 9 del matí á las 5 de la tarda.

Aquesta triple ayga de flors de taronger, de perfumada y deliciosa aroma està elaborada ab la flor tendre, fresca y escullida del taronger agre y's vend en botellas de 1/4 de litre al preu d'una pesseta.

A engrès importants descomptes. Farmacia y laboratori de A. Serra.-Reus

AYGUA NAU SERRA